

1977

L

1027

Ea 98

Se. 5

00 9-

Thes. P. VII. ~~394~~ 608

77611027

M
syb 4

N X M

Sermo de confessione

**SACRAMENTALI AN CONFESSIO
PRORSVS HOMINI MORTALI AD.**

veræ beatitudinis vitam sit necessa, An
ne, quem nuper edidit frater Augus-
tinus Alueldianus ordinis mino-
rum lector sacrarum lit-
terarum.

**Prudens in flamnam mitto manum
Si corius es haud cadauera negliges**

iii. Regim .xvij.
Accedens autē Helias ad omnē populū israel ait, **Vigiles**
quo claudicatis in duas partes? Si dñs est deus sequimini
eum, Si autē Baal, sequimini illum, Et Augustinus dico,
Si Petrus & successor eius est Christi vicari⁹ estote o vos
gēs inclyta Almani sub eo & seruite Christo, Si autē wic-
kleff, Hus, Picardus, Cōrad schmidt, sunt vicari⁹ christi
in bohemia sequimini illos, quid vultis claudicare in due
as partes?

AVGVSTINVS LECTORI S.P.

¶ Illud vnū abs te magnopere peto cōtendoq; mi lector
fidei orthodoxe cultor optime, Hic sermo ne te offendat
sunt qui me oī arguūt inerti, simul & vigiliarū pro mor-
tuis negligentiae, Ac feriari quotidie achoro importu-
ne poposcerim, accusare me haud verentur, an probe, id
suis relinquō conscientijs, Memet ob id si possum ex hoc
grege nebulonū excutere nitar, ne velut improba musca
luauitatē vngēti perdā, Totis igitur neruis adlaborabo,
pestilenticā & picardorū & wickleffitarū & Hussitarum
adnitentiū sacramētalem ecclesię catholice & apostolicę
confessionē abripere, heresim, iam pridē damnatā, ser-
mone isto a fideliū cordibus eliminē, Si crimē mihi palā
ex re hac (vt nūc sunt mores) amici mei obiciant vt suis
me inorsibus laniāt coruinis, nihil pudentes, Nō eorum
obstrepam conatibus, aut deprecabor inuidiā, aut iuueni-
libus veniā dabo erratibus, ne ludatur opera, At tui inte-
ger catholicus quisquis es meū hunc legit sermonē, cū
& gustaueris veritatē, deo soli summo & optimo da glo-
riā, si qua offenderis errata (homo sum fateor errare pos-
sum) hec tuę cū benignitati, tū christianę pietati corrige-
da, vt fulgeant emendata, cōmitto, Vale.

scipit V. sīn hām illū luqoq; sūmō bāzilīkī fītūs amhōs A.
inīciūpsī ausb floānīd kārīsq; aub rī aibūbūl oup
oib aintflrgu A. T. nullū intūlūpēt, lād fūn R. māp
zov oso o bāzīpīv illīt O. flūzīs zofpāl sām T. B.
cītūs R. ollīd. Cōmūl B. oodl īsād. mībūl ī
fītūb jīsīpū mūl jibānībībīmō O. zubūp I. a. H. T. oib
sib rī cīsibūbūl eiblūv biup, zollī mīmūp lātōpōd nī
& aitīq; 25

IHSVH

psalm.31.

Eati quorū remisſe ſunt iniquitates, & quoꝝ
B tecta ſunt peccata, Beatus vir cui nō imputaſ
uit dñs peccatū nec ē in ſpiritu ei⁹ dolus, Quo
niā tacui in ueterauerūt oīa oſſa mea dū clamare tota die,
Quoniā die ac nocte grauata eſt ſup me manus tua cōuer
fus ſum in erūna mea dū cōfigit ſpina, Delictū meū cog
nitū tibi feci & iniuſticiā meā nō abscondi, Dixi confeſ
bor aduersum me iniuſticiā meā dñō & tu remiſiſti impie psal.137.
tatem peccati mei, Confeſtebor tibi dñe in toto corde meo
qm̄ audisti verba oris mei, Tametsi corporis Christi de
cus ex virgine tum puriſſima tum graciarū pleniflma &
cōcepti & nati iudeorū improba crudelitas ſputis verberi
bus flagris detur parit, & ipſum corpus ferali immanitas
te militū aſſuſ perforarit, haud tamē voluit maiestas ſua,
illa inquā diuina & ſupna, os quantūlibet minutū ipſi⁹ cō
fringi, Aut eius ſcindi integritatē Tunica ob id inconsu
tā (cetera licet uermēta diuiferint ſatellites) ſcindi nolu
it, vt synagogas quatuor fathanæ quatuor hiſce partib⁹
ex quibus errores heresefq; nō paucę pullulature, ſignifi
caret, certa ſibi in tunica incōſutili ſponfa vnicā mater ec
clesia catholica & apostolica cuius paſtor & rector Petr⁹
& ſuccellor eius christi vicari⁹, illibata maneret, Hec tu
nica inconsuta fides immaculata, incorrupta doctrina,
& ſeptem ſacramenta nō tam ſana qm̄ integerrima ſunt,
Hec inquā tunica fideliū christianorum ecclēſia Catholi
ca eſt, inconsuta ſub vna ſede apostolica perſeuerat, Hec
tunica incōſutilis filium dei & virginis ſola ueftit, ſola
habet, ſola amplectitur, quia in hac ſola manebit (iuxta
promiſſum) cunctis diebus ad finē ſeculi uſq; nobiscum,
Cetera uermēta, ſua & ſi ſunt, tamen ſciſſa, ob id h̄iſ 1 Corin 14
nūc amicitur nequaquā, non em̄ diſſentioñis ſed pacis ſed psalm.75
uinitatis deus, In pace enim factus eſt locus eius Habeat

Joan. 19.

Math. 27

psalm.21.

Math. 28

Aij

Si bī gens machometica per dēum īfana carnalīs & stulta vestimentorū vnā partem, Habeat græcanica synago-
ga quę hæretica est non tam superba qm̄ lucida & vesana
partē aliā vestiū christi, Et Ruthenorū plebs myscobiti-
ca īfusfa & misera sibi tertīā vestiū pte vendicet, Gloriet
īn sup Cōuēticulū, seu bohemorū qui scismatīci ac hæretici
sunt, spec⁹ de christi vestimētorū quarta pte, nil ad salutē
confert, Nobis aut qui sub Petri & pasta & regimine
degiimus tunica īconsuta & Christus in ea manet, Etsi
Caculæ diaboli nobis īfultent quia Romanistæ simus,
non est timori locus, Multo id salubrius, quam vocari
wickleffita, hussita, picardus, Accipe causam, Christi
munere Ac Petri paulic⁹ presentia, quēadmodū īsignita
sit Roma notum est, Ex aduerso quā decora gens bohe-
mica per wickleff, Huss, picardū, & Cōradt Schmidt &
Iacobellū, Hieronymū, Rokezanū, sit facta, nec id igno-
tū, Orabo tamē deū cuncti potente summū et maximū ut
īclita hec gēs bohemica q̄ vestimētorū quarta pte christi
gloriatur, ad tunicā īcōsultilē, christi ecclesiā catholicā
apostolicāq̄ reuerteſt, neglecta parte quarta, alioqui ſal⁹
ſibi nō eſt, preſagiat ei coru⁹ quicquid libet pro voluntate
Paulinā audiam⁹ tubam, firmū inquit fundamentum
dei stat habens signaculū hoc, cognouit domin⁹ qui ſunt
eius & diſcedit ab iniuitate om̄is qui inuocat nomē dñi,
In magna autē domo non ſolū ſunt vasa aurea & argen-
tea, ſed & lignea & fictilia & quedā quidē in honorem q̄d
dam autē in contumeliā, Hic dei misericordia & ſeueritas
cōmendat, Extra ouile Christi oues luporum morib⁹
patent, Et licet ignorantia aliquos, nullū tamen certa ſcie-
tia excuſet, Ouile christi Petro ſoli cōmiſſum eſt & qui pe-
tro ſuccedit, & ſi wickleff, huss, picardus / Cōradus sch-
midt, ouile aliud fixere, id hedorum eſt non christi ouiū,
Sola igitur Christi tunica īcōſuta que eſt fideliū ecclesia
quā filius dei & virginis ſoli Petro et qui ei ſuccedit paſcē

z Z̄him. z

dam & regendā tradidit, habet fidem illibatam & septē sacramenta incorrupta, & tertium hijs duobus amminiculās scilicet sacrā canonīcā scripturam, Hanc fidem Ar- hereti. cōtra fidem.
rius tollere voluit Christum creaturā non patri cōsubstā-
cialē fingens, Manicheus asinus alto corrept⁹ somno chri-
stū nō h̄e hūanū mortale corp⁹ blatterauit, Sabellius pso-
nā Christi fedauit, Appollinaris in christo animā rōnalē
negauit, Paul⁹ Alexandrin⁹ vnā christi volūtātē posuit,
Pelagius gratiā abstulit, Nestorius christo duas psonas
tribuit, Eutices duas in Cristo naſas in vnā cōfudit, Sed
horreda spurcīa & mōstra defecere, haud tamē gñis hūa-
ni hostis defecit quin hoīes et mēte & sciētia corruptos nō
iā in fidē, sed cōtra septē sacramēta terribiliter cōcītāit ut
septiformē illā gratiā vel tolleret vel corrūperet, et si in sy-
nagogā malignantiū prēualuerit, oues tamen christi sub
petro & eius successore corrumperē non potuit, Sunt he- hereti. cōtra septē sacramēta
retici qui solum tria asserunt esse sacramēta, baptismum,
eucharistiā, penitentiā, Reliqua sint ad inuentiōnē hūane sacramēta
dicūt, Sed de penitētia pessime cogitant, stultissime dog-
matisant & hedos nō oues peditissime vt pyratę crudeles
in phlegethonta secū abducūt, Cum igitur sint hoīes cor-
rupti & carnales vt licentius libidini ac more pecudū vo-
luptati inseruiant, negant confessionē sacramentalē, ne
aut eorū malignitas & diabolicū cōmentū apprehendaē,
foco vtunē isto, De penitētia inquiunt christ⁹ in euāgelio
nō de cōfessione locut⁹ est ob id papa Romanus hanc sta-
tuit vt carnificinā, & ille iure diuino non est, quin potius
a longo tēpore iam vicariatus seu summū pōtificiū desīt,
neminē ad cōfessionē sacramentalē, veri⁹, carnificinā, chri-
stifideliū obligare, debuit atq; nec potuit Et hec vna cau-
sa cur sacri doctores nostro euō negant & nil acceptetur
nisi e litteris sacris scateat, Huius nō tam insanissime quā
stultissime hæresis auctores fuerunt & græci hæretici, &
Picardus cum collega suo Cōrado schmidt, & Ioanne s-

A ij

wickleff cū discipulo suo Ioanne Hus, viri oēs isti iniqui plusquāq; pessimi nolentes subesse, verū, sub libertatis ve lamine carni & libidini obsequi, Polirector de⁹ ne nostro euo idipsum iniquitatis virus poculo aureo, quod est, dulcibus verbis terfisc⁹ voculis, populo christiano in myſia, Saxonia, thuringia, a pseudo doctoribus porrigat, auerat, Ob id ego hūc sermonē vnica propositione stringā,

PROPOSITIO

CONFESSIO HOMINI CVLIBET QVI DE

um mortaliter offenderit, cuiusuis sit vel status vel Sexus si ad eternæ beatitudinis vitā ingredi cupit semper fuit, est, eritq; necessa, Quāuis confessiōis signū sicut non semper verum, ita nec fuit, est, eritq; semper necesse.

Hec ppositio vt pia, vt christiana, vt catholica & omib⁹ picardis, wickleffitis, hussitis pessimis p deum hereticis exosa sit, duo dicā, eius declarationē, et infallibilē veritatē

DECLARATIO

Nunc propositionis istius declarationē tribus expendā, Quidnā confessio? Quis mortalis peccator? Quod etiam cōfessionis signū? Hac triplici cathena ppositio ligata ē,

Questi. 1. QVID cōfessionē in ppositione illa appellē demireris ho

Respōsio. mo christiane? Pandam illud arrige aures, Confessio est penitētia reconsilians peccatorem deo, Hanc confessionē vult deus a peccatore vt penitēs reatū suū agnoscat recō-

Ezech. 33 silieturq; ipē deo, Vnuo ego dicit dñs deus nolo mortē peccatoris, alias, impij, sed vt conuertatur impius a via sua & viuat, Impietas em̄ impij non nocebit ei in quacūq; die cōuersus fuerit ab impietate sua, Hanc cōfessionē deus ab

Genesis 3 Adā & eua post trāsgressionē prēcepti poposcit, ab adā, vbi es? Ab eua, Quare hoc fecisti? Confessione hac ca-

Genesis 4 ruit Cayn a dño incusatus, vbi est abel frater tuus? Quid

Judicūz. fecisti? ob id interfīt, Populus israel inclamat⁹ ab angelo de pacti diuini ruptione hanc cōfessionē flens habuit ideo

pacē inuenit, Noluit Saul a Samuele correptus confiteri 1 Regis 15.
reprobus factus, Nathan a dñō missus arguit David cri
minis adulterij at ille confessionē amplectēs ait, peccavi,
Cui ppheta, dñs trāstulit peccatū tuū, Nō morieris, Et 2 Re. 12.
ob id pfusius in hanc surgit cōfessionē, Miserere mei inqt Psalm. 50
deus secundū magnā misericordiā tuā, Et secundū multis
tudinē miserationū tuaꝝ dele iniqtatē meā, Tibi soli pec
caui et malū corā te feci, Hieroboā ad dñō p pphetā corre
ptus hāc cōfessionē vt impi⁹ horruit, perīt ob id, Nonne 3 Regū 13
manasses rex pphan⁹ postquā deum peccatis suis absq; 4 Re. 21.
nūero irritauit p cōfessionē hāc san⁹ et salu⁹ factus est? Ad
hanc confessionē pientissim⁹ deus noster saluator Christ⁹
suū vocauit scelestū traditorē, blande, Amice ad quid ve
nistī, Terrifice o iuda osculofiliū homis tradis, sed pdit⁹ 5 Math. 26
cofiteri noluit, eternas luit penas, Hec inquā confessio ab
exordio transgressionis Ade & euē vsc̄ in nouissimū ho
minē nasciturū in om̄i statu, lege, gēte seu natōe, ac sexu,
peccatori fuit, est, eritq; necessaria, Alioq; haud saluabit,
QV IS mortalis peccator est cui necessaria cōfessio hec? Ne
cautibus ceu saxis abruptis periculose abducari, Discer
nam oportet, Mortaliū genus Aliter vixit ante christi ad
uentū, aliter postea quā venit, ante Christi aduentū du
plex modus viuēdi hominū, PRimus naturę humanę in
ditus a deo, vt viuerēt homines secundū voluntatē quere
gebatur recte rationis lumine, Et vocatur nō indocte, lex
nature seu lex naturalis, Hāc legē narrat christus, Oia in
qt quecūq; vultis vt faciāt vobis hoīes & vos facite illis,
Et thobias ait, Quod ab alio oderis fieri tibi vide ne tu a
liqñ alteri facias, Hec est em̄ lex & pphete, De hac lege lo
quit paulus, Cū gētes que legē nō habēt, nātaliter ea que 6 Roma. 2.
legis sunt faciūt, eiusmodi legē non habentes, īpī sibi sunt
lex qui ostendūt opus legis scriptum in cordibus suis, Et
huic mō viuēdi addidit liberalissim⁹ pater misericordiarꝝ^x
de⁹ donū suū gratuitū videlicet, fidē, Sine fide em̄ impos 7 Hebre. 11.

Questio 2
Responso.

Mathēi 7

Zthobie 4

Roma. 2.

Hebre. 11.

Job 4z.

Sibile est placere deo, Credere siquidē oportet accedentē ad deū, quia est, & inquirentibus se remunerator sit, Nūc dico, is peccator mortalis in lege hac fuit, qui contra hāc legem vixit & fecit nec in deum credidit, sicuti amici Job quos ob id arguit deus & in recōsiliacionē duxit dicēs, Ite ad seruū meū Job & offerte holocaustū p vobis, Job aut̄ seruus meus orabit pro vobis, faciē eius suscipiam vt nō vobis imputeſt stulticia, Necp eñ locuti estis corā me reſtū sicut seruus me⁹ Job, Quia musce dānauerat Job nec recte in deū crediderunt, ¶ Alter modus viuendi fuit lex Mosaica que neminem obligabat nisi iudeum & qui se ad iudaismū contulit, Hic dico, is mortalis peccator in hac lege fuit, qui deliberatus contra eam audacter peccauit, despiciens decalogi precepta, ¶ Post aduentū christi ad legē euangelicā obligatur, omnis homo, que lex amoris & grē est, Cuius summa hec, Diliges dominū deū tuū ex

Math. 22

Deutro. 6

Leviti. 19.

Marci 12:

Roma. 13

Amor dei

tripharie

probat.

toto corde tuo, & in tota anima tua, & in tota mente tua, Hoc est inquit christus, maximū & primū mandatū, Secundū simile est huic, Diligēs proximū tuū sicut teipsum, In hijs duob⁹ mādatis vniuersa lex pēdet & pphete, Hī duo a mores decē preceptis declarātur, Amor dei pbatur si de um pie, fideliter, amice, colit sup om̄ia, Si ab om̄i irreuerē tia diuina se cohibet, Si sancte viuit in die sabbato qui est dies dominica, Qui hijs cōtrariū viuit animo deliberato & maliciose, is peccator mortalis est, Amor pximi sep mi septiuia tē alijs preceptis cōprobatur, Quomō enim duplicitate p̄batur quā, Primo excita amorē vt om̄ibus prosis, Honora pa trē & matrē, non hos solū qui te ad nature vitam protule runt, Verū om̄es etiā qui tibi & gratiae, & fidei & scientie & mor̄ discipline & augēde virtutis, & nutriēdi corporis aut fomentū aut occasiōne prestiterūt, refundes, Secūdo excita amorē in proximū ne vlli obsis corde, ore, opere, Opere noces pximo si occidis, si furaris, si mecharis, Ore nocumētū infers si falsum testimoniū cōtra eū pfers, Cor

de obes p̄ximo et tibi maxime, Si cōcupiscis rem cui sub
stantiā proximi inordinate in damnū sui, Si ancillam, Si
seruū, si vxorē inordinate appetis iura amoris soluis nec
diligis proximū velut te ipsum, Si inquam cōcupiscis fe-
minam sit virgo, sit vidua, sit soluta, sit maritata, inordi-
nate, hoc est, non in matrimonij honestatem, magis au-
tem in vagam libidinē ut ea in carnis voluptatē abutaris
is actus nephandus preter naturā preter dei institutiones
est, ob id & famę proprię, & pudicicię femineę, & diuino
honorū, reiq̄ publice derogat, nocet & proli si sequitur
quia spurca & degener, Ex hijs si ea expenderis p̄spicere
potes quis mortalis sit peccator in lege euāgelica, Dicere
aut̄ vt quidā, auctoritate sine, duo p̄cepta vltima nō sint
ab alijs discreta, error est picardorū pessimorū cum sit cō-
tra euangeliū Christi Mathei. v. capite,

QVOD confessionis signū reris sit: Dubio procul illud,
q̄ mortalis peccator se manifestat, quia recōfiliari vult
deo quē offendit, Est autē signum istud aut figurale aut
sacramentale, Signum figurale in veteri testamento ali-
quādo fuit falsum in hijs qui fingebant se velle reconſilia-
ri deo sed cor eorū longe erat ab eo, vt in Pharaone habes Ex. 8. 29.
qui nō semel castigatus flagellis nūc ait peccauī, nūc obe-
diturū se promittit deo, sed ficte omnia, Sic Saul peccauī 1. Reg. 15.
inquit, sed ficte, Sic Hieroboā, obstupuit, orare p̄ se petit 3 Reg. 13.
manet tamē obſtinat⁹, Sic crudelissimus Anthiochus, sic z. Ma. 9.
Iudas schariotis peccauī inquiēs sed ficte ideo fruſtra, Ali Math. 27
qñ verū fuit signū in hijs qui vere deo se reconſiliari volu-
erunt, Ostēditur illud in fletu populi ab angelo correpti, Judi. 2
Dauid in verbo peccauī increpatus a Nathan propheta, z Be. 12
Achab in cinere & cilicio, dure per Heliam incusatus, Et 3 Be. 21.
quia tota lex Mosaica ferme figuralis fuit si credim⁹ Pau. 1 Corinio
lo, Ob id multipharie deus signa cōfessiōis nūc voce nūc
hostijs in lege veteri disreuit, Que figurarēt signū cōfes-
siōis nouę euangelicę legis, Alia eīm hostia p̄ peccato la- Levi. 42

Quest. 3.
Respon.

B

cerdotis, principis, multitudinis, vni^o hois, p ignorantiā
Leviti. 5. cōmissio, Alia hostia p peccato ex passione patrato, Alia
Leviti. 6. offerebat p peccato ex certa malicia, discernebat sacer-
Leviti. 13. dos itē de lepra corpor̄, vestimētor̄, domo^r, septē dies
et 14. b^o vbi apertissime discernunt̄ diuersa crimina, ¶ Signū
sacramentale cōfessionis, id est, recōsiliationis in lege euā-
gelica, Est vocalis accusatio peccatoris corā iudice suo,
Et illud signū pari mō aut est verū, aut est falsum, verū,
in hijs qui vere & contrito corde deo volunt reconsiliari,
falsum, in hijs qui ficte se accusant, cor aut̄ eorū est nolle
a peccatis vel desistere, vel nō resumere illa, Dicimus em̄
ob id, Sacerdos peccatorē absoluit clave nō errante, Nō
quia clavis errat cū adeo sit quasi errare sit decipere seu fal-
lere, Sed errare dicit̄ q̄a ianuā cui aperiat nō inuenit, Ois
em̄ qui ficte se corā deo accusat ante sacerdotē signū qui-
dē ostendit, cōfessionē nō habet quia reconsiliari deo non
vult, igit̄ nec sibi claves aperiunt,

VERITAS

infallibilis.

Penitentia sacramentalis euangelicæ legis debuit h̄re sicut
1 Cor:in. 10 & habuit figuras suas & precursem Ioannē baptistam,
quēadmodū & baptismus, Baptisma aut̄ christi figuram
habuit nubē in deserto & mare rubrū & petram aquas vo-
Johan. 1. mentem vt Paulus ait, Et Ioannes baptista vt precurser
baptisabat solū in aqua corpora abluens peccata nō di-
mittēs vt ip̄met testat, Nō min^o, penitētia sacramentalis
ch̄ri cū suo signo figurabat multipharie vt ante hec dixi,
Math. 3. Et Ioannes precurser dñi predicabat dicēs penitētiā agi-
Mvrci. 1. te appropinquabit em̄ regnū celor̄ & exibat ad eū Hiero-
solyma & ois iudea & om̄is regio circa Iordanē, & bap-
tisabantur ab eo in Iordane confitentes peccata sua, Non
quia Ioānes p̄ctā remittebat in cōfessiōe illa, sed ch̄ro cor-
da hoīm p̄parabat vt eo magis ad christi penitētiā qua-
fit culpe deletio & peccatoris in dei grām recōsiliatio, in-

flāmaretur plebs credentiū, ¶ Penitentia sacramentalis euangelice legis nil aliud est, nisi volūtas recōfiliari se deo, Aut clarius, Penitentia est reconciliatio peccatoris cum deo quē offendit, Hāc penitētiā christus p̄dicauit dices **Math. 3.** penitētiā agite, hoc est, reconciliamini vos deo, Ait em̄ in loco alio, vnā sententiā iterato ponēs, Nisi inquit penitētiā habueritis simul oēs peribitis, Et ne ambigas, quia de reconciliatiōe pectōris loquāt, sese exponit christ⁹, Nō ve- **Luce 19:**
ni iustos vocare ad penitētiā sed pectōres inquit, ¶ Et penitētia hec, vnū habet signū, qd' ē, cōfessio, Sine cōfessiōe, penitētia nūq̄m̄ potuit poteſt poteritq; esse vera, Est aut̄, cōfessio, accusatio peccatoris, cū em̄ peccator cognoscit culpā et reatū suū accusat se, Ob id pñia semp annexū ha-
bet signū hoc qd' ē, cōfessio seu accusatio, in oī lege, in cū-
cta natiōe, in qlibet statu et sexu, igit̄ pectōri mortali semp
necessa cōfessio, Hec aut̄ cōfessio seu accusatio aliquā fit cor
de solo, Aliqñ ore tñ, Aliquādo corde pariter & ore, Et
hac discretiōe iudicat penitētia, vel vera, vel ficta seu falsa,
Sacra vero canonica scriptura hāc discretionē pulcherri-
me psequit̄ multis in locis, e quib⁹ pauca texā, ¶ De con-
fessiōe oris tñ q̄si signū sit penitētię sed fictū et falsum, Ait **Exodi 9:**
Pharao Mōsē peccauit etiā nunc, Et Saul ad Samuelē pec- **Regū 15**
caui, Sed nūc honora me coram senioribus populi mei &
corā israel, Et Iudas proditor penitētia duc̄t ait peccauit **Math. 27**
& tamē laqueo se suspēdit & crepuit medius effundens vi-
scera iniqua, Eo modo Simon ille magus emere volens
spūssancti gratiā, a Petro correptus ait, Precamini vos **Actuū 8.**
pro me ad dñm vt nihil veniat super me horum quæ dix-
istis, De hac confessione apud sapientem habes, Est qui
nequiter se inquit hūiliat cui⁹ interiora plena sunt dolo. **Eccle. 19:**
¶ De confessione cordis tñ & signū penitētie verum est,
Manasses coangustatus in carceris ergastulo accusauit se
peccasse enormiter coram Deo & remissionem meruit,
dixit item christus paralitico a turba sibi oblato Confide
z. Para 33

B 5

fili remittunt tibi peccata tua, ecce cordis cōfessionē vt pe
nitētie signū postulat, et mulier fluxū paciēs sanguis cor
Luce. 8. de cōfessa sanitatē et corporis et anie adepta ē, Sic feia decē
Luce. 13. Octo ānis incuruata a demōe, corde cōfessa, a ch̄ro sanata
Luce. 7. ē et mēte et corpe, Peccatrix nōne ista famosa apud Lucā
ch̄ri pedes lacrimis lauās, capillis tergēs, amār̄ deosculās
Joan 8. peccator̄ remissionē obtinuit nō ore sed corde cōfessa? Ad
ultra etiā a phariseis ch̄ro adducta lapidib⁹ obruēda nō
ne cōfessa et si nō orecorde tñ, nō solū liberata e phariseor̄
manib⁹, verū, suoꝝ suscepit facinoꝝ turpium remissionē
e diaboli faucibus eruta, Petrus postqm negauit Christū
Luce. 23. fleuit amare confessus corde nō ore quia respexit eū dūs,
Hui⁹ cōfessiōis cordis q̄ signū verꝝ est penitētię meminit
psalm. 50 Dauid, Sacrificiū deo spūs cōtribulat⁹ cor cōtritū ethūli
Nūeri. 5. atū deus nō despities, ¶ De cōfessiōe oris & cordis simul
vberrime scriptura loquiſ sacra, lex mosaica habet vir vel
mulier cū fecerit ex oībus peccatis que solent hoībus acci
dere et p negligētiā trāsgressi fuerint mādatū dñi atq̄ deli
q̄rint cōfitebunt peccatū suū, Et alibi, et steterūt & cōfite
banū peccata sua et iniuitates patrū suoꝝ, audi sapientē
Prover. 28 Qui abscondit inquit scelera sua nō dirigetur qui autē con
fessus fuerit et reliq̄rit ea misericordiā cōsequet, Et istud,
Eccle. 4. non cōfundaris cōfiteri peccata tua, & ne subitas te om̄i
Eccle. 17. homini p̄ peccato, et idē, Nō demoreris in errore impio
rū aī mortē cōfitere, A mortuo quasi nihil perit cōfessio,
Cōfiteberis viuēs, viu⁹ et san⁹ cōfiteberis & laudabis de
Actuū 19. um & gloriaberis in miseratiōibus illius, Et acta apostoli
ca narrāt multi credētiū veniebant cōfítetes et annūciātes
act⁹ suos, Et quod illud intelligat de cōfessiōe ex effectu se
quēti elicit, Nā ex hoc plurimi cōbusserunt libros curiosę
& stultę doctrine, Ait etiā Ioannes, Si dixerimus quoniā
peccatū nō habem⁹ ip̄i nos seducimus et veritas in nobis
nō est, Si cōfiteamur peccata nřa, fidelis est et iustus vt re
mittat nobis pctā nřa & emundet nos ab om̄i iniuitate,

Cernis nunc quia penitētia vera nunq̄m esse potuit, potest, poteritq; cōfessione absq; quia inseparabile sibi signū est Alioqui homo posset agere penitētiā et se reū non cognoscere seu accusare, id autē impossibile, quia non recōliliatur deo peccator nisi hūiliter accuset & cognoscat peccatū suū, Siquidē ppheta ait, Quoniā iniquitatē meā ego **psal. 50.** cognosco & peccatū meū cōtra me est semp, Tibi soli peccaui & malū corā te feci, idcirco, miserere mei deus secundū magnā misericordiā tuā Et secundū multitudinē miserationū tuaꝝ dele iniquitatē meam, Amplius laua me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda me, **Hic for-**
Dubium.
sitān studiosus mouet pie dicens, Confessio signū est penitentię nec ab ea separabile, secernitur ne ob id confessio oris a confessione cordis? Vere discernitur fateor & inter: **Dilutio.**
est, eo modo quo vox a verbo, verbum est intra viscera nostra noticiā veritatis exprimēs cōceptā & partā, Vox aut hūana vehiculū verbi istius est, que ore formatur aērem p̄strepens in cognitionē dicit hominū, verbū istud quod mihi erat cognitū, ceteris occultū, Est igitur confessio cordis vera accusatio seu cognitio displicens delicti siue peccati, exprimēs seu signans penitentiā verā, Sed cōfessio oris est vox istius signi puta confessionis cordis, Et quēadmodū vox aliquando falsa & ficta est cū nullum sit verbū in corde cui⁹ sit vox, parimodo, Cōfessio oris signū falsum ē, si accusatio seu detestatio peccati in corde vera nō est, ex cōsentaneo penitētia etiā falsa est & nulla, Ob id ait scriptura, Penitemini & credite euāgelio, Et alibi, **Marci. 1.** penitemini & cōuertimini ut deleanſ peccata v̄ra, Et Sa **Actuū. 3.** lomon, Si peccauerit popul⁹ (nō eīm ē homo qui nō pec- **Eccle. 8.** cet) & egerint penitētia in corde suo, dicētes, peccauim⁹, **3. Reg. 8.** inique egim⁹, impie gessim⁹, et reuersi fuerint ad te in uniuerso corde suo & tota anima sua, ppiciaberis deus populo tuo qui peccauit tibi & om̄ib⁹ iniquitatib⁹ eorū quib⁹ p̄ua ricati sunt in te, Promittit hoc de⁹ ore ppheticō, Cōuerti **Ezech. 18**

B ij

Dubium. mini & agite penitentiā ab oībus iniquitatib⁹ vestris & nō
Dilutio. erit vobis in ruinā iniquitas, ¶ Quo pacto cognoscit qñ
cōfessio sit verū signū penitentie vere? Amota omni am-
biguitate, Ex fructibus dignis penitentiæ cognoscitur si
confessio sit vera, Ait eñm Ioannes Baptista, facite fruct⁹
dignes penitentie, Vbi secutus docet qui sīnt fructus isti,
scilicet opa misericordie & iusticia. & iudiciū, Expēdit id
Ezech. 18 clari⁹ ppheta, Si inquit impius egerit penitentiā ab omib⁹
peccatis suis q̄ opatus est & custodierit oia p̄cepta mea &
fecerit iudiciū & iusticiā vita viuet & non moriet, Ecce is
facit dignos penitentiæ fructus qui obseruat decem p̄cep-
ta diuina & ob id redditur vita eterna dignus, teste ch̄o,
Math. 19 Si vis ad vitam ingredi serua manda dei,

SVRGIT NVNC QVESTIO

licet perplexa tamē fructuosa,

Qvestio. Cui nam illud penitentiæ signū, quod est confessio, debet fi-
eri? Apertius sic dico, Confessio cordis cum certū sit quia
soli deo fit, Confessio oris (que etiam signū est tam peni-
tentie quam confessionis cordis) coram quo fieri debet?

**Hereticorum
opinata re-
sponsio.** ¶ Hic errabundi & proterui hæretici dixerunt & dicunt
soli deo sit confitendū tam corde qñm ore, Hauriunt letale
illud venenū e fontibus duobus, Ex capitis perturbato ce-
rebro scilicet, quia diaboli imitatores vt supbi subesse no-
lūt, singularitatē pestiferum amāt, licēter agere queque li-
bent absq̄ timore, concupiscunt, Etiamnū quibusdam
ex iurisperitis & theologistis quibus sensus, & cogitatio
feruētissime in auariciā estuāt & venalis iusticia & miseri-
cordia nulla est, ob id iudicāt cōfessionē esse iure positio-
nū hūano, altero tāquā ex fonte venenū hoc prodijt, H̄j
nāq̄ legisperiti & theologistæ frigidissimis suis (vtita dī
cā) allegatiōibus, quas ip̄i vocāt cōcordātias, veri⁹, dis-
cordantie appellandę, non verent euangeli totiusq̄ sacre
scripture genuinā fucare, non dico subuertere veritatem,
Putāt eñm isti adeo facile sacro bibliorum canone veritatē

extractū iri, quēadmodū suis allegatiōib⁹ mortaliū mar-
subia non tam subtiliter quā damnabiliter in iudicio euas-
cuantur, Vox pphētica hos ferit, Omnes inquit diligunt **Esaie 5.**
munera sequunt retributiōes, Pupillo nō iudicāt & causa
vidue nō ingredit ad illos, Sola que carnis sunt sapiunt &
de sacramentali confessione differere volunt acute, Et dis-
uītis & honoribus & dulcibus mortaliū fauorib⁹ herēt,
confessio ob id eis exosa, eā tollere nitentes, ac si iure hu-
mano sit fingūt, Cunq⁹ scripturā sacram Aut nō legerint
vt incultam, Aut intelligere legētes noluerint vt obtene-
brati pfidia, si inquiūt cōfessio fideles stringit ex capitulo
Omnis vtriusq⁹ sexus, de peni. & remis. id venit, quia con-
fessio in aliquo generali consilio cepit, Cernis quam hi a
cutissime de confessionis veritate disputāt, nō magis quā
de iaspide gallus, H̄i sunt proch pudor viri e quorū opī-
tionibus multa mala, friuola, presumptuosa, erronea &
falsa in simplicē orthodoxē fidei veritatē irruerūt, ex qui-
bus hoīes vesanorum capitum ausū temerario vt lucifus-
gæ in sata Christi plusq⁹ optima, Seminauere hæresum,
zizania, nec hodie errorūlolium infelix facere desinūt ve **Math. 13**
rificatur haud incōgrue in illis euāgelica pabola, Homo
quidā, nil dubij quin christ⁹, bonū sēmē in aḡe iecit, dor-
miētibus aut̄ hominib⁹, inimic⁹ veniēs, heretic⁹ quippe,
sup seminauit zizania in medio tritici & abiit, Cum autē
creuisset herba & fructum fecisset, pullularunt & zizania,
At serui patrifamilias dixerūt, Domine nōne bonū sēmē
in agro tuo seuisti? Vnde igit̄ infelix loliū? Ait illis domi-
nus, Inimic⁹ homo id fecit, Hisce friuolis, disciplina abs-
q⁹, finē dantes opinionibus in rem catholicā pergam⁹,
CHRITVS IHSVH Verus Deus, vt homo ex inta- **Catholi-**
cta virgine conceptus & natus, Iudex constitutus est vi- **corum ino-**
uorum & mortuorū, quia om̄e iudicium dedit filio pater, **pinata et**
post recessum suū e mundo sensilē voluit atq⁹ & debuit apo- **vera respō**
stolis eorūq⁹ successorib⁹ (qui in hac re soli sunt sacerdo- **sio.**
Johan. 5.

tes) subicere in causa reconciliatiois peccatorē mortalem ,
1 Alioqui legē nō impleisset, verū, soluisset, Sacra scriptura
2 veteris testamēti frustra etiā vocalē exhortaret ad cōfessi-
3 onē, ecclesiā itē suā pro qua nasci dignatus est & mori, in-
4 effabili eam amore cōplexus nō tātū sine pulchritudinis
5 ordine, sed in horore detestabili dereliquisset, Precursor
in sup dñi Ioannesbaptista sine causa cōfessionis penitētiā
in remissionē peccaminū predicasset tāquā preparator nō
vt dator, Deniq̄ & Christ⁹ propria sua lūsisset verba vbi
ait quorum remiseritis peccata remittunt eis & quorū reti-
nueritis retēta sunt, ¶ En ob quinq̄ illa, cōfessio vocalis
corā sacerdote necessis est, hījs em̄ quinq̄ panibus apud
Math. xiiij. Mar. vi. Ioan. vi. saturatur omnis catholicus
iusticiā esuriens nec vñquam negabit confessionē, Quin-
q̄ rursum hījs porticibus piscinē probatice apud Ioannē
capite. v. vbi multitudō iacet languentiū cecorū claudorū
aridorū, dubitanciū de vocali cōfessione, in motu aquę,
Josue 10. idest, in scrutatiōe diuine scripture, sanabit, ¶ Hījs inquā
stipitibus quinq̄ suspendā quinq̄ reges qui fugerāt se ab
Icondēdo in spelunca vrbis maceda, hoc est, quinq̄ heret-
siarchos scilicet grecorū, Ruthenorū, picardorū, Cōradī
schmidt sangerhusani, wickleffitarū, oēs hij cōfessionē ne-
gāt sacramentalē sacerdoti faciendā, fugerūt ob id ex ouili
Petro cōmisso, latēdo in spelūca maceda in synagoga fa-
thanę, ¶ Et nūc hījs quinq̄ lapidib⁹ ex limpidissimo tors-
rēte collectis (sicut olim David sanct⁹), p̄sternā hussiticā
superbiā ipius Goliath quia supbus est valde, vt mache-
ra sua intereat, maneatq̄ veritas in eternū Amē.

LAPIS PRIMVS

torrentis sacre scripture

Math. 5. CHRISTUS IHSVH nō venit soluere legem sed implere
nec iota vñū aut apex vñ⁹ a lege peribit donec oīa fiant ,
Levi. 13. Sed lex Mosaica cōfessionē illā vocalē multipharie figura-
bat claret id in leprarū tū hoīm, tū vestiū, tū domiorū, dis-

cretione septēplīci a sacerdote, nō a laico, in discretiōe ho **L**eui. 4.
stiarū offerēdaꝝ pro peccatis vel ex ignorātia, velex pas- **L**euiti. 5.
siōe, vel certa ex malicia, In capro emissario, libere dimis- **L**eui. 6.
so in desertū, postq̄ eū sacerdotes iudicauerit & cōfessi sup **L**eui. 16.
eū fuerint, in vocali confessione peccatorꝝ viri et mulieris **L**ūkeri. 5.
Ob id necesse in lege noua cōfessio sacerdoti fit vbi opor-
tunitas est vt veritas figure colludat, Hec enim omnia vt **I. Co. 10.**
Paulus testatur, illis in figura contingebāt, veritas aut̄ fi-
gure in nobis expletur in confessione oris corā sacerdote,

LAPIS SECUNDVS

ex eodem torrente

Spiritus sanctus ex līris sacris cum historiarum tum pro-
phetarum & libroꝝ sapiencialium instrumenti veteris ad
confessionē vocalē hortatur mortales, in signū pculdubio
futurę cōfessionis nouę legis coram sacerdote, Sic Dauid
cōfess⁹ corā Nathan ppheta, Et Dauid plāxit valde sup **z. Re. 12.**
Absalon qui sine cōfessione etiā vocali et penitētia interīt,
fili mi Absalon(inquit) Absalō fili mi, Quis mihi tribuat
vt ego moriar pro te? Absolō fili mi, fili mi Absalon, No-
uerit sanct⁹ q̄ pīculosum sit abscondere peccata ob id ait,
Quoniam tacui(nolens cōfiteri) inueterauerunt ossa mea
(in prīcis vicīs pdurādo) etiā dū clamarē tota die, Quo-
niam die ac nocte grauata est super me manus tua(diuer-
sis flagellis & plagis) cōuersus sum in erumna mea, dum
cōfigitur spina(grāssat in me infixa cōcupiscentia mala)
Delictū meū cognitū tibi fēci(p detestationē) et iniusticiā
meā nō abscōdi(p cordis cōfessionē) Dixi cōfitebor(ore)
aduersum me iniustitiā meā dñō(ideo facta mihi ob id re-
missio est quia) & tu remisisti impietatē peccati mei, Hoc
ipsum testat Salomō filius eius, Qui abscondit inquit sce- **p: ouer. 28**
lera sua non dirigetur qui aut̄ confessus fuerit & reliquerit
ea misericordiam cōsequēt, Sic Esaias ad cōfessionē voca
lem Ezechīā regem induxit quia deliq̄t in ostētatione rex
suaꝝ, qui confess⁹ hūiliter, a ppheta meruit iudiciū cū mi-

C

I Corin 10 sericordia, Ob id suadet sapiēs oris cōfessionē, nō confundar is inquiēs cōfiteri peccata tua, Hec aut̄ om̄ia in figura illis cōtigerūt, Oportet aliquid in veritate respondeat alioqui nil figuralia ostendissent,

LAPIS TERTIVS

torrentis eiusdem

CHRISTVS IHSVH suoꝝ ecclesiā fideliū vt spōsam amice cōplexus, nō tantū ex mortis faucibus eruere imo & comere & ordinare voluit, plusq̄m synagogā hebreorum olim, Curabat hec carnis emundationem, & id non tam discrete quam sapiētissime, deus enim sic iussit, Ego inquit Dominus, ne polluatis nomen meum sanctum vt sanctificer in medio filiorum israel, Ego dñs qui sanctifico vos & eduxi de terra ægypti vt essem vobis in deum, estote ergo sancti qm̄ ego sanctus sum deus vester, Cur ecclesia in spiritus emundationē nō pulchrius non ordinācius et regi & cōseruari & splēdescere debeat? At qui de ea scribitur admiratiue, Que est ita que progeditnr quasi aurora consurgens, pulchra vt luna, electa vt sol, terribilis vt castrorum acies ordinata? Si hebraicæ olim synagogæ iudicium & discretionem sacerdotum abstulisses nil aliud fuisset quā spelunca latronū, & nephandissimus spec⁹ pryapi, & nō min⁹ horrendū cahos, Recense historias diuine scripturæ obiterq; offendes abominanda ludibria & immania scelera in hīs qui vel fugerint vel spreuerint iudicium discretionis sacerdotale sub Aaron, Tolle nunc ab ecclisia catholica cōfessionē sacramentalem que in hac re vt veritas succedit iuditio discretionis tanq̄m figure veteris legis, & videbis horréda & incogitata mala, Hoc filij Beli al querunt nolle subesse absq; freno & loro in libidinis voraginē, carnisq; voluptatē submersum iri, Et omnes quot fuere quibus confessio sacramentalis displicuit, vel de heresi, vel de errore, vel de inordinato carnis amore, aut diuiciarum & honorum improba cupiditate citra euā

gelice veritatis regulam, suspecti fuerunt, & sunt, Nihilo
pus meis licet monitis sit, haud tamen non discruciat ani-
mum improba diaboli virulenta astutia, Pridē multo iā
conatu ab ecclesia catholica & apostolica sub Petro pa-
tore & rectore et ei⁹ successore administrata, N̄isus est ille
mēdax et oīs veritatishostis, coluber tortuos⁹, corruptor
oīs hōestatis diabol⁹ ille, p̄ suos pseudo doctores, duo or-
namēta tollere scilicet cōfessionē vocalē p̄nīe, et verbi diui-
ni p̄dicationē, Quib⁹ sublatis, vt iā expt⁹ demō nō dubita-
ret quin cetera oīa labefierēt, turpiterq̄ fedata, in ecclesia
torperēt, ¶ Surgit hic Sardanapalus Picardor⁹ quisquiā
sicut religiosior ita turpior & dicat, Nolumus cōfessionē
tollereneq̄ p̄dicationē, Sed confiteat vnuſquisq̄ fidelū
deo ut oportet, legatq̄ euāgeliū apud se in nudo textu si-
ne glossis quēadmodū euāgelistar⁹ codex habet, Cōfessio
alia vocalis corā sacerdote nil aliud prorsus nisi carnifici-
na, Et predicatio euangelij in quadringentis ferme annis
fabulaꝝ narratio magis quā euāgeliū p̄dicatio dicenda
cēso, ¶ Subordinavit hic (vt cernis o vere Christiane re
ligiōis cultor) accusatōrē diabolus, quod ille vt suspect⁹
atq̄ spret⁹ nō potuit ex se, explere nūcioso molit, Heus
sodes dic obsecro antichristi discipule dic p̄ vulnera fili⁹
dei & virginis adiuratus, Quid prodest grēcis hereticis,
& rhutenis scismaticis, & picardis plusq̄m pessimis, quia
cōfiteri nolūt et quottidię euāgeliū apud se legunt? Nū ob
id sanctiores, innocētiores, sapiētiores, religiosiores, chri-
stianiores sunt: Si effrenata carnis libido, si cahos erroꝝ,
si pteruia stulta, si mor⁹ insolētia, si multipharia hēresum
schola, religio christiana est, fateor, excellentissimi christi
ani sunt grēci, Rutheni, Machomete, picardi, wickleffite,
huslite, O deus meus miseret te obsecro illor⁹ & illustra te
nebras eor⁹ tu lux indefitiens Christe, qui illuminas oēm
hoīem in hūc mūdū venientē, Quid aliud infelices Ruthen-
ni voce lugubri queritāt quia euāgeliū in ideomate suo

C ij

Obiectio
nebulonis

Respoſio

Ioānis 1.

legūt nec intelligūt, ideo negligūt, nec ē apud eos doctor,
nec princeps eorū doctorē vel prēdicatore sinit viuere qui
expendat, & pie, modeste, catholice illud cū ceteris scrip-
ture sacrę passibus cōferat in edificationē ecclesię, vt auri-
Accipe hic b⁹ meis audiui, Et quia nō cōfiterit, innūerabiles errores
ansam. inter eos indies succrescūt, Hocce appellas tu quisq; hec
foues tetra mōstra, euangeliū prēdicari, nudū narrare tex-
tum? O perditę memorę dogma hussiticum, O virus ini-
quitatis picardicum, Siccine tuo casle veneno mortifero
in escato capias pisces non christo, sed diabolo? Hoc chri-
stus non docuit nec prædicari euāgelium suū sic instituit
neq; Paulus veritatis p̄dicator ita iussit, Audiam⁹ christū
dein paulū, quib⁹ fides dabit quid sit prædicari euāgeliū,
dic christe fili dei & virginis veritas & sapiētia ipa dic qd
site euangeliū p̄dicari, vt ex te confundent om̄es hoc stoli-
dum dogma disseminātes, Ite inquit in mūdū vniuersum
prēdicatę euangelium om̄i creature, docentes eos seruare
om̄ia quecūq; mādaui vobis, Expēde illud o paule electi-
onis vas vt erubeāt proterui filij belial in sua singulari
cata doctrina, dic Paule sancte quid sit euangeliū predi-
z. Thi. 4. care & docere, Testificor inquit corā deo & christo Iesū
qui iudicatur⁹ est viuos & mortuos & p aduentū ipius &
regnū eius, p̄dica verbum, iusta oportune impotune, ar-
gue, obsecra, increpa, in om̄i patientia & doctrina, Erit
enī tēpus cū sanā doctrinā nō sustinebūt sed ad sua deside-
ria coarceruabūt sibi mḡros pruriētes aurib⁹ & a veritate
quidē auditū auertēt ad fabulas aut cōuerten̄t, Tu vero vi-
gila, in om̄ib⁹ labora, opus fac euāgelistę, ministeriū tuū
imple, sobrius esto, En vox christi, en Paulina vox, Hoc
ad Zi. z. est euāgeliū p̄dicare, populū christianū doceri vt abnegā-
tes impietatę et secularia desyderia, sobrie, pie, iuste viuāt
in hoc seculo, seruentq; diuina p̄cepta, beatā spē expectā-
tes & aduentum glorię magni dei & saluatoris nostri Iesū
Christi, Quid aliud (obsecro te) prēdicatū est in ecclesia

apostolica & catholica sub Petro & suo successore in mil
le quadringētis octoginta sex annis. Et si vt improbus te
ad aliquos cōcionatores adulterātes forfitā verbū dei, ver
tis, respice verbi diuini seminatores sctōs ac iustos et bo
nos fere innūerabiles, q apud regiū pphetā eūtes ibāt &
flebāt mittētes semia sua, Veniētes aut̄ venerūt, cū exulta
tiōe portātes manupulos suos in dñi horreū, Nō isti disp
serūt oues, nō docuere isti nō obedire sedi apostolice, nō
erexere isti synagogā sathanę vt fierēt glorioſi et hoc apd'
infelices hoīes tm̄, ſicuti Iacobell⁹ picard⁹ cōrad⁹ Schmidt
wickleff, Ioānes hus (die alte gās) vtinā nō excubaret pul
los, fecerūt hoīes p deū nō tā singulares quā virulenti, Se
pulchr̄ patēs est guttur eoꝝ, linguis suis dolose agebant
iudica illos deus, Decidāt a cogitatiōib⁹ suis secūdū mul
titudinē impietatū eoꝝ expelle eos, qm̄ irritauerūt te dñe.

psal. 125.

psalmo 5.

--1

LAPIS QVARTVS,

ex eodem torrente,

Venit Ioannes baptista p̄dicās in deserto Iudeę, ait, pe- **Math. 3.**
nitentiā agite appropinquabit em̄ regnū celorꝝ, Tūcexi
bat, ad eū Hierosolyma & om̄is Iudea & om̄is regio circa
Iordanē & baptisabant ab eo in Iordanē cōfitentes pecca
ta sua, Ecce infucatus textus nec opus glossis est, Precur
ſor erat Ioānes baptismatis Christi nō dator quia corpo
ſolūmō abluēs vt corda hoīm christo p̄pararet, ait em̄, **Math. 3:**
ego baptizo vos in aqua in penitentiā, qui aut̄ post me vē
turus est, baptizabit vos in spiritu sancto & igni, Precur
ſor nō min⁹ erat idē penitentię Ch̄ri, dicens penitemini & **Marci 1.**
credite euangelio, & cōfitebantur turbe peccata sua si Ma
theo et Marco credim⁹, in ista penitētia, licet peccata non
remittebat Ioannes, p̄parabat tamē corda mortaliū pe
nitentię Christi vbi fit vera remiſſio, Hanc penitentiā p̄di **Math. 4.**
cabat Christus dicēs, Agite penitentiā appropinquabit
em̄ regnū celorꝝ, Penitentiā christus vocat recōſiliationē **Luce 13.**
qua homo peccator mortalis reconsiliēt deo, ait em̄, Nisi

C iii

Luce 5.

Luce 15.

pñiam habueritis oēs similiter pibitis, Et exponit se, Nō
veni vocare iustos in pñiam sed pctōres, Hāc penitentiā
cōmēdat apud Lucā Ch̄rus, Dico inquit vobis ita gaudi
um erit in celo sup vno pctōre penitētiā agēte, quā sup no
naginta nouē iustis qui nō indigēt pñia, Colligā nūc, Si
i penitētiā Ioānis popul⁹ cōfitebat vocaliter peccata sua,
multomagis in pñia sacramētali Ch̄ri, alioqui Ioānes pre
cursor pñie ch̄ri fruſtra fuisse nec p̄co veritatis, Sed absit
hec insania falsa, est igit̄ in penitētiā Ch̄ri, vocalis cōfessio

LAPIS QVINTVS

torrētis ex funda David

Danie. 2.

Esaie 28.

psal. 1 17.

1 Thim. 2.

Ephe. 2.

1 Petri 2.

1 Regū 17

Johann. 3.
et 5. capite

CHRITVS IHSVH lapis abscisus sine manibus, la
pis angularis, probat⁹, pretiosus, in fundamēto fundat⁹,
Hic factus est in caput anguli, vt vnu mediator dei esset
& hoīm, dans redēptionē semetip̄m p̄ om̄ibus, vt hebrai
cū populū ac gentiū cōnecteret in vnū corp⁹ mysticū suū
cuius esset caput ip̄e sup oēm principatū, Nihilominus sit
ip̄e lapis offensiōis et petra scandali hijs qui offendū ver
bo nec credūt in quo positi sunt, lapide illo inquam hodie
cū David ex funda p̄sternā superbū goliath getheū virū
vtiq̄ spuriū sit bellator, sit loricat⁹, sit cassis erea in capite
ei⁹, habeat sex cubitor̄ altitudinē, Hoc est, aggrediar ho
die superbū dogma et nephādū negās cōfessionē sacramēta
lē vocalē esse iure diuino, etiānū altitudinis sit sex cubitor̄
idest ex superbis sectis cōflatū sex, ex grēcis hereticis, ex
Ruthenis scismaticis, ex wickleffitis, ex hussitis, ex picar
dis, ex Cōrado schmidt sangerhusano, Sciantq̄ philistei
oēs, idest, fautores, defensores, laudatores eorū, quia dñs
deus Christus Iesus in castris sit christianoꝝ sub Petri &
eius successoris cura degētiū, CHRISTVS IHSVH
Oēiudiciū a p̄e suscepit vt hō, Officiū recōfiliādi peccato
res deo, ip̄e p̄ se dignatus est agere in terris cōuersatus cū
hoībus, ligādi & soluēdi clauibus vtendo in cōfessiōe cor
dis tāqm̄ in signo penitentię verę cū ip̄e sit iudex & scrū

tator cordiū, ob id claves in Ch̄ri applicatiōe errare potu-
erūt nequaquam. Videamus Ch̄ri hūile officij istius exerci-
ciū, vocat oēs ad cōfessionē dicēs, Venite ad me om̄es qui
laboratis & ouerati estis & ego reficiā vos, Quid est refi-
ciā vos? Nil aliud pfecto nisi p reconsiliationē restaurabo
vos, Tollite iugū meū sup vos & discite a me q̄a mitis sū
& hūilis corde, Et inuenietis requiē anīab⁹ v̄ris, Ecce oēs
ad recōfiliatōis cōfessionē inuitati, qui venerūt absoluti fu-
erūt, q̄ neglexerūt onerati peccatis, ligati perierūt, Pauci
ad cōfessionē pctōres venerūt corā iudice Ch̄ro se accusa-
rūt corde magis q̄ ore, alioq nō absolueret eos iudex chri-
stus, cōfessus ē Zache⁹ et absolut⁹, Luce xix. Mathe⁹ pu-
blican⁹, Math. ix, Mar. ii, luce. v. meretrix illa famosa. lu.
vii. Adultera in tēplo. Ioh. vii. Paralitic⁹ in porticu. Ioh.
v. Paraliticus a turba oblat⁹ Math. ix. et cōplures alij, Of-
ficiū illud trāsitur⁹ e mūdo ad p̄em Ch̄s hō tradidit apo-
stolis oīb⁹ et eoꝝ successorib⁹ qui in hac re soli sūt sacerdo-
tes dicēs, Accipite spm̄ sanctū, Quoꝝ remiseritis p̄ctā re-
mittunt eis, et q̄ꝝ retinueritis retēta erūt, ecce aptissima fi-
lij dei et virginis verba, nō op⁹ est glossemate aut fuco, et
totū euāgeliū diuulgatūē p mūdū vt nemo nesciat qs nā
post ch̄m iudex sit pctōr⁹ corā q̄ recōfiliari eūopteat deo
quia sacerdos oīs iudex ē, ¶ Claudā nūc, Sicut ī impossibi-
le ē vt ch̄squēquā absoluat nisi signū pñiē ostēdat scilicet
cordis cōfessionē, cui⁹ sat memini supra, q̄ ab initio mūdi
oī pctōri fuit necessaria, Pariratiōe ī possibilē est vt sacer-
dos dimittat pctm̄ seu qnēpiā absoluat nisi ostēdat sibi sig-
nū penitētię, scilicet oris cōfessionē, aut aliud, si loq nescit,
Nō em̄ cor intueri pōt cū igit̄ sacerdos a ch̄o arbiter atq̄
iudex sit institutus pctōri, si arbitrari atq̄ sentētiā ferre de-
bet, qs nesciat, necesse sit, causam pctōris audiat, Alioqui
Ch̄s sua ppria verba lūsisset ac operā pdidisset dicēdo q̄
rū remiseritis pctā remittunt eis, Quidnā remitterent qd̄
nescirēt? Si p cōfessionē vocalē rei pctōris causā ch̄s nolū

Math. II.

Luce 19.

Math. 9.

Luce 7.

Joā. 4. 25

Mathei 9

Joan. 20.

Ita sacerdotib⁹ audiri, et nō eo min⁹ culpā seu reatū p̄ctōri remitteret seu eū absoluere tacerdos cui⁹ causā ignoraret, dico impterrit⁹ in euāgelio suo Ch̄s nō sapiētiā, sed pueror⁹ ludū cōmēdasset nobis, Cernis reuera ad quantā nō nulli scoli, qb⁹ caro et mūd⁹ dulcia, diuoluunt stulticiā, vt ausu phātalstico cōfessionē vocalē negare nō verent eē iure diuino, vt cū iure diuino sit iudex, sit p̄tās ligādi et soluēdi, seu remittēdi vel retinēdi, et nō sit iure diuino vt audiat et cognoscat qd nā ligādū seu retinēdū, qdue soluēdū seu remittēdū sit. Nōne stulticia hec. Nū puerilis fatuitas hec. Etiā plane, ¶ Ne aut̄ ferali casse amicor⁹ meor⁹ irretiar, in verbo quo dixi, pariratiōe impossibile est vt sacerdos dimittat p̄ctm seu quēquā absoluat nisi ostendat sibi signū scilicet oris cōfessionē, aut aliud, Hec inquā verba sacerdotis officiū iudiciale restrigūt vt neminē absoluere possint nisi cognita cā, Nō sic p̄ctōrē, Pōt em̄ p̄ctōr in casu q̄ nec ore cōfiteri q̄at aut h̄re sacerdotē iudicē, corde cōfiterideo, Sic q̄ excusat alias nō, Ob id nūq̄m potuit atq; nec pōt penitēcia eē vera absq; cordis cōfessiōe, potest tñ eē vera penitēcia oris absq; cōfessiōe, non semp, ver⁹, in casu tñ, Absoluit Ch̄s p̄ctōrē ob cordis cōfessionē ideo nūq̄m errauit clavis, Absoluit reū sacerdos ob oris cōfessionē, si verē pñiq; signū ē (vt supra dixi) nō errat clavis, si fictū et falsū est signū tūc errat clavis, idest, aperire non potest,

Obiectio. ¶ Sed obstas, Quis potest peccata dimittere nisi solus deus, Ego sum, ego sū ip̄e qui deleo iniquitates tuas, ppter me inqt et p̄ctōr⁹ tuor⁹ nō recordabor, nō igitur sacerdos p̄ctā dimittit, ob id meli⁹ sonat sacerdospctā dimissa ostēdit O palestrā dialetico⁹ nouā, discretionē horrēs, q̄ & lo cū cōferre cū alio negligit, usurpare sibi sacri eloqui⁹ magisteriū haud verēt, pbedicit⁹ Quo se magis simēa expēdit eo turpior, Cur egregie mi logicę gloriare doctur⁹ me quā nō didiceris logicā: vt cerno lector es, nō doctor logice, canis ligat⁹ ad mordēdū audatior q̄ sepe q̄escit solut⁹,

Dilutio.

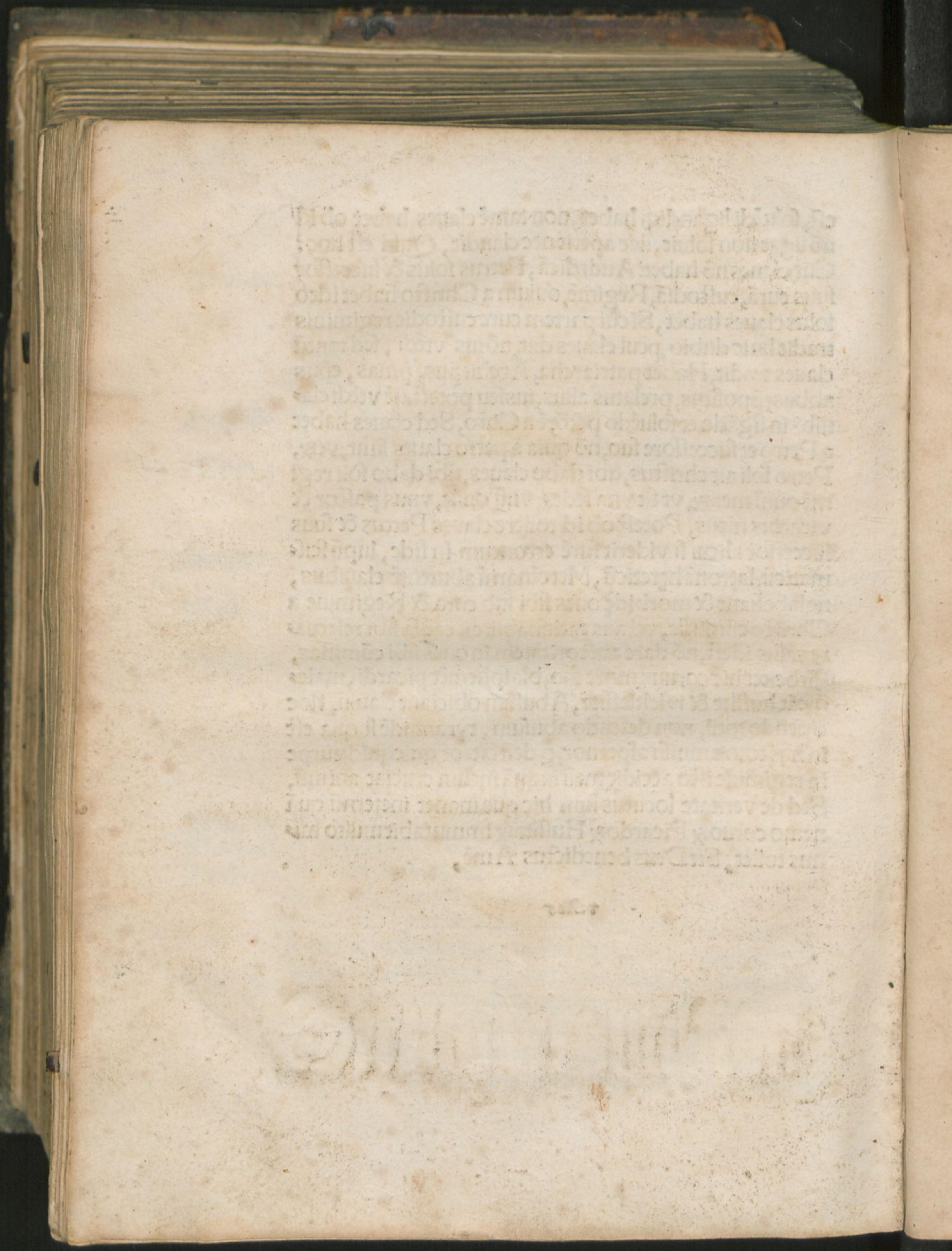
Audi si potes veritatem, quis potest peccata dimittere nisi solus **Scopus.**
deus, Sententia phariseorum est nil cogit, verbum autem domini ex
Esaia, non christi verba excludit, quod remiseritis peccata remit-
tunt eis, Delet peccata ac iniurias dimittit dominus, delet ac re-
mittit sacerdos, verum, interest, potestate propria deo remi-
tit peccata, sacerdos autem non propria sed dei potestate dimittit pec-
cata, hoc est, deo per sacerdotem ut per suum ministrum peccata dimit-
tit, Sacerdos dei instrumentum est non coiectum seu unitum diuinis-
tati quammodo christi humanitas, Sed motum, Nam eo modo quam christus deus
baptizat per apostolos suos, parimodo et per sacerdotes peccata re-
mittit, Paulus plater apollo rigat sed ut ministri christi, incre-
mentum autem dat christus deo, Stultum est et fatuorum ludum, dicere, sa-
cerdos non baptizat, eo puerum baptisante, aliter enim baptizat
christus deo, aliter sacerdos homo, ille ut auctor, iste ut minister,
Ambo autem vere, ita non minus fatuum est, dicere, sacerdos non di-
mittit peccata, dimittit peccata deus, et peccata sacerdos dimis-
tit, iste ut auctor ille ut minister, utrumque tamen vere, Accipe ex
periculum si inprobus non es, Scribo ego et calamus scribit, re-
fert tamen quod ego ut auctor. Calamus ut instrumentum motum,
Ambo tamen scribimus Ob id christus duo dixit, Accipite spi-
ritus sanctum, Quod remiseritis peccata remittuntur eis, ut cla-
rissime cerneret quia in remissione peccatorum spiritus sanctus
auctor, apostoli et successores eorum atque sacerdotes minis-
tri seu instrumenta a spiritu sancto mota sunt, Remittit pec-
catum ille et isti remittunt, neuter non vere, Sacramenta ob id
vasa gracie non a ministris sed a deo virtutem habent, gar-
riant picardi wickleffite hussite eorumque defensores quicquid
eis liber per voluntate, sententia mea manebit inconcussum,
Metiri, conuiciari, iniuriari, more suo possunt, dissoluere
eum non possunt, quantumlibet cruciato anno vires anixerit,
Quispiam hic non temere non proterue ut superbus, verum,
pie catholice ut fidei orthodoxe cultor in dubium trahit? **Dicitur.**
Cur in apostolica sede petri successor residens, in soluedo li-
gandoque sibi casus referuat, Aut sacerdotes suspedit seu eis

Questio.
non negligere

interdicit ne soluāt vel ligāt aliq̄s peccatores, cū oib⁹ chri-
stus citra delectū apostolis dixerit, q̄b⁹ successores in hac
Ioan. 20. re sacerdotes, Accipite spiritū sanctum, quoq̄ remiseritis
peccata remittunt eis et q̄b⁹ retinueritis retēta erūt, Nec id
soli Petro, Sed oibus cū petro, munere donauit, Putasne
papa usurpationis et p̄sumptiōis excusēt, quia qd' com-
mune voluit christ⁹ esse sacerdotib⁹ cūctis, id sibi singula
Respōsio. re accipit? ¶ Hic digitus dei sanctorūq; paciētia est, is ar-
gumētandi mod⁹ multos fefellit, & speudo doctores fecit,
I Corin. 11 oportet em̄ h̄ereses esse vt qui probati sunt manifesti fiāt,
teste Paulo, Propriū hereticor̄ est, captare hoīm futilem
gloriolā, subesse nolle, licenter que libēt agere, ob id virus
Scopus. iniqnitatis dulcisona fucāt & terfa doctrina, Videam⁹ ve-
ritatē, Christus curā & suaq; ouīū regimē, pascendiq; cus-
Joan. 21. todia soli Petro & in re illa successori suo tradidit dicens
pasce agnos meos et iterū pasce agnos meos & tertio re-
ge oues meas, Et ob id ante hec pmisit soli Petro claves
Math. 16 regni celor̄ ut sicut ip̄e solus regimē seu curā siue custodi-
am ecclesię a christo suscepit ita ip̄e claves ligādi et soluē-
di solus haberet vt ordo esset in regimē ouīū nō turpe ca-
hos, Etsi ligandi soluēdiq; alias, remittēdi retinēdiq; po-
testatē cū Petro oibus apostolis pariter tradidit, sup pec-
cata, quoq̄ inquiēs remiseritis peccata remittunt eis, So-
Joan. 20. li tamē Petro dicit Tibi dabo claves regni celor̄, Tu pas-
Math. 16 ce agnos meos Rege oues meas, Aliud nimirum est ha-
Joan. 21. bere claves, Aliud ius vtendi clauibus, Non omnis qui
ius vtendi clauib⁹ habet mox aperit, is autē aperit qui cla-
ues habet, Transtulit sapienter ob id Christus claves ad
spiritalia vt p̄scius futurob⁹ viā seuiēdi in sponsam ecclesi-
am hereticis p̄sepiret, Habet filius familias ius vtēdi clau-
ibus paternis & potestatē aperiendi conclave, non ob id
ilico aperit aut claudit nisi pater sibi claves tradat, Ad ve-
ritatē id claret, Omnis sacerdos rite & catholice ordinatus
ius vtendi clauibus & potestatē claudendi aperiendiq; id

est, soluēdi ligandiꝝ habet, non tamē claves habet ob id
nō ligat non soluit, nec aperit nec claudit, Quid est hoc?
Cur claves nō habet? Audi dicā, Petrus solus & successor
suus curā, custodiā, Regimē, ouium a Christo habet ideo
solus claves habet, Si cui partem cure custodie regiminis
tradit huic dubio p̄cul claves dat, nō ius vtēdi, sed tantū
claves tradit, Habet patriarcha, Archiep̄us, p̄mas, ep̄us
abbas, p̄positus, prelatus alius, iusseu potestatē vtēdi clas-
uib⁹ in ligādo et soluēdo p̄ctōrē a Ch̄o, Sed claves habet
a Petro et successore suo, nō quia a petro claves sunt, ver⁹,
Petro soli ait christus, tibi dabo claves, tibi dabo soli regi-
mē ouū meaꝝ, vt sit vna sedes, vnū ouile, vnius pastor &
vicarius meus, Potest ob id tollere claves Petrus & suus
successor alicui si viderit furē erroneum in fide, lupū scis-
maticū, latronē hereticū, Mercenariū abutentē clauibus,
ne labefiant & morbidę oues sibi sub cura & Regimine a
Christo cōmissae, vel alia rationabili ex causa sibi referua-
re casus, id est, nō dare auctoritatem in oues sibi cōmissas,
Crocitet hic coruus more suo, blasphemēt picardi, male-
dicāt hussite & wickleffite, Abusum obiciant clauū, floc-
cipendo totū, non defendo abusum, tyrannidē si qua est
in hijs toto amnisu aspernor, p̄ deū fateor quicquid turpe
in regimine isto accidit meū inquā meum cruciat animū,
Sed de veritate locutus sum hic que manet īeternū quā
nemo coruor⁹ Picardor⁹ Hussitar⁹ immutabit multo mi-
nus tollet, Sit Deus benedictus Amē,

τελος

solitarius agerē quo animi torporem (qui in heremo
comorantibus infestior hostis est atq; frequens) tem-
perarē, affuit illico Lutherus, menteinq; pulsans, ad lu-
dendum me excitauit, secq; proprijs pennis depingerē
exoptauit, feci impigre, Lusi, Rithmos nōnullos ver-
naculo congeSSI, hominis Imaginem preſeferentes. Et
ne vacuus apud tuā dominationem apparem, eosdē
Rithmos pio ausu mittere decreui, confidens eos eidē
preſtātie tue, licet occupatissime, Christiane tū Reip:
quietis cupidissime nihil tedi alaturos Quapropter, si
quādo ocium dabitur, poteris hijs videre, qualis Lut-
herus apud me, & quemlibet Christicolum iure, tenen-
dus sit, porro si quid minus prudēter in mediū duxi
dabitur venia, quoniam zelus domus dei co-
medit me cum hijs quam Optime vale
at tua dulcissima celsitudo, & Pau-
lum tuum Indefessum
Oratore accipiat
Date

741 1024

ULB Halle
002 047 268

3

5b.

Farbkarte #13

B.I.G.

¶ X M

¶ Primo de confessione

SACRAMENTALI AN CONFESSIO
PRORSVS HOMINI MORTALI AD
veræ beatitudinis vitam sit necessa, An
ne, quem nuper edidit frater Augus-
tinus Aluedianus ordinis mino-
rum lector facrarum lit-
terarum.

Prudens in flammarum mitti mantum
Si coruus es haud cadavera negliges

iij. Regum .xviij.

Accedens autem Helias ad omnem populum israel ait, Vixique
quo claudicatis in duas partes? Si dominus est deus sequimini
eum, Si autem Baal, sequimini illum, Et Augustinus dico,
Si Petrus & successor eius est Christi vicarius estote o vos
genses inclita Almani sub eo & feruite Christo, Si autem wic-
kleff, Hus, Picardus, Conrad Schmidt, sunt vicarii christi
in bohemia sequimini illos, quid vultis claudicare in due
as partes?